

MƏRSİYƏ - REKVİYEM

Zərifə xanım Ağayevanın
səzi xatirəsinə

1.
"Gəlmişəm!" - səsləndi ölüm bir anda,
Gözəl bir insana necə quydı o?
Sən bir arxaya bax!
Böyük bir xalqa
Arxa olan kəsin arxasıydı O.

Hökümünü verməkdə ölüm zirəkdi,
Hayatın üstünə qəhqəhə çəkdi.
Bu boyda dünyanı elə bil, bu dəm
İynənin gözündən keçirəcəkdi...

Ölüm kəmfürsətdi, vaxtı itirməz,
Bir anlıq əzəli macal da verməz.
Gəldisə, yaxşıya, yamana baxmaz,
Uşağa, qocaya, cəvana baxmaz.

Hər kəsin alınına basar möhrünü,
Zamanı saxladır zaman içində.
Qayğıyla bəslənən yüz illik ömrü
Alar əlimizdən bir an içində.

Nə qədər dünyada yaşayıyıq biz,
Ölüm - sanırıq ki, bizdən uzaqdır.
Elə bilirik ki, bizim ömrümüz
Ömürdən o yana uzanacaqdır.

Bələ düşü nürük... ötür fəsillər.
Ölüm?..
Bir səs deyir: - Yox, hələ tezdir.
Onu da bilirik,
axşan illər,
Ölümə uzanan əllərimizdir.

Bu necə dünyadır, anlamıram mən.
Cilvəsi cürbəcür, rəngi cürbəcür.
Dünən nəfəsilə səni isidən,
Bu gün buza dönür, torpağa dönür.

2.
"Gəlmişəm!" - Bağırdı ölüm bir anda,
Gözəl bir insana necə quydı o?
Sən bir ağrıya bax!
Böyük bir xalqa
Arxa olan kəsin arxasıydı O.

Əgər arxadırsa qadının sənə,
Meydan oxuyarsan min-min düşməne.
Qadının düşmənsə, eymin açılmaz,
Min dost köməyindən bir xeyir olmaz.

İşdən qanı qara evə dönəndə,
Dünya gözlərinə tor görünəndə,
Könül sirdaşının bir xoş baxışı,
Bir xoş təbəssümü sənə can verər,
Dünyanı gözündə gözəlləşdirər.

Əsətdim, beləymiş könül sirdaşın,
Elə bununçün də sənün göz yaşın
Axdı bulaq kimi...
Anlayıram mən.
Sındı Zərifə də zərifliyindən.

İşıqsız gözlərə nur verən insan,
Gözlərə verdiyi nurdan, işıqdan
Qəlbinə don biçib ilk bahar kimi,
Zərif olmalıydı gözədə nur kimi.
Bugünkü mətəmdə zaman elə bil,
Sənin arzun ilə üz-üzə durmuş.
Kəşilər -
Anası öləndə deyil,
Qadını öləndə yetim olurmuş...

Səni sevdiyindən o, istədi ki,
Sən yola salasan dünyadan onu.
Bəlkə o, bilmədi, bax, bu itkinin
Sevimli əriyicün nə olduğunu.

O qiymazdı sənin göz yaşlarına,
Qiymazdı o solğun baxışlarına,
Qiymazdı, başını əyasən bu gün,
Qiymazdı, sənəndə ağlasın ürək,
Sən onun ruhuunu incitməməyəcün
Onun dərdinə də dözəsən gərək,

'Budur yaranmışın ilki və sonu,
Qardaşım, mən yaxşı bilirəm bunu:
'Bu ağır dərdi də bölüşmək üçün,
Yenə Zərifəni axtarır gözüün.

Yol - qəmdən sevinmə,
Sevinmədən - qəmə!
'Bu yol - ta əzəldən hələ qoyulmuş.
Sən indi kədərlə: "O, yoxdur" - demə,
Ona təşəkkürlə de ki: "O, olmuş!"

3.
Axır qəbristanına el, axın-axın,
Başlarda çətirlər yaşıl, qırmızı.
Qəbrin nurla dolsun!
Mənim xalqımın
Novo-Deviçyeda yatan tək qızı!

Aslan tək yaşadı aslan yanında,
Mərdliyin səbəbi mərdədən sorulmaz.
Aslan da aslana arxalananda,
Aslanın erkəyi, dişisi olmaz.

Sən hörmət qazandı ləyaqətinlə,
Hörmət qazanılmaz qəzəblə, kınla.
Hər şeyi dərk edir; insan büt deyil,
İçində yatdığı o tabut deyil,
Ləyaqət taxtıdır, ləyaqət taxtı!
'Başlardan yuxarı səni ucaltdı.

'Bu bahar günündə yağımlu göy də,
'Bu gün için-icin qan ağlayırdı.
Sənün matəminə 'Uzeyir bəy də
'Sənsiz" in dililə yas saxlayırdı.

'Bayaqdan süzürəm mən izdihamı,
Yağışın altında dayanıb hamı,
Səni son mənzilə
Ötürür belə...

Qardaşım, bu böyük izdiham, bu gün
Qoy olsun azacıq təskinlik sənə.
Sonsuz kədərinə azaltmaq üçün
'El-oban yığılıb sənün dövrənə.

Qəmə şarik varsa, qəmi adla keç,
Gör, necə dikilib üzünə gözlər.
Sevinci böləndə çoxalar sevinc,
Kədəri böləndə, azalar kədar.

'Ər ilə qardaşdır, dünyanın toyu.
Vaxt ötür, bu sonsuz axarla qardaş.
Anecaq ömrün boyu, həyatın boyu,
Sən ki, yaşamısan vüqarla, qarış!

'Bu vüqar önündə biz də baş aydık,
Kaş, səni bu halda biz görməyaydıq,
Əgər, sən ayılsən,
Sınmış bil bizi.
'Əvvəlki vüqarla yaşa, yaşat sən.
Səninlə fəxr edən ellərimizi!

'Bəxtiyar Vahabzadə
17-18 aprel, 1985-ci il
Maskva